

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgetana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sălmătreana”, „Sebeșana”, „Seldgeana”, „Sentinela”, „Siloania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgheana”, „Agricola”, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

DIRECTOR
IOAN I. LAPĂDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 10 Februarie 1907.

Nr. 6.

„Concurența păgubitoare”.

Una dintre băncile noastre, în raportul anual ce l-a publicat zilele acestea, dă expresiune temerii sale, că prin înființarea de bănci și filiale nouă se va naște o „concurență păgubitoare” pe deoparte între băncile române, pe de altă parte între aceste și cele străine.

Chestiunea concurenței a fost discutată adeseori în coloanele „Revistei Economice”. Socotim de bine să ne oprim și de astădată asupra ei, să relevăm unele momente de care e bine să se țină samă atunci când unul sau altul vorbește, scrie sau se teme de „concurențele păgubitoare”.

Chestiunea concurenței e o chestiune foarte relativă, e dupăcum vrei s'o iai, dupăcum vrei sau poți s'o înțelegi. Căci dacă un institut de bani își conzideră de scop suprem a aduna camete și a face „profite frumoase și conziderabile”, atunci firește, că orice activitate de bancă, care i-ar zădărnici mai mult sau mai puțin acest scop nu poate fi taxată — deși pe nedrept — decât numai de „concurență păgubitoare”. Dacă din contră un institut financiar își conzideră de misiune principală servirea justă a intereselor economice ale populațiunii și a creditului public și în acest senz desvoaltă activitatea sa, atunci concurența numai în acel caz poate fi taxată de „păgubitoare” când se face cu rea credință, cu intenție de a submina o acțiune cinstită și folositoare, pentruca în locul ei cu timpul să se așeze una egoista și dăunătoare.

Ne permitem acum o întrebare: care din aceste două feluri de „concurențe păgubitoare” sustau în singuraticile cazuri concrete ivite la băncile noastre. Dacă e cazul celei dintâi atunci demn și frumos ar fi nu a ne

plânge, ci a ne trage sama cu noi înșine, a ne oprî din calea rău apucată și a ne rein-toarce pe cărarea mai grea, dar singura îndreptățită care este: servirea cu sinceritate a tuturor intereselor economice ale poporului asupra căruia ne extindem activitatea. Iar dacă cumva s'ar întâmplă să fie cazul al doilea, „concurență păgubitoare” intenționată, apeasta ar fi o apariție îngrijitoare pentru exterminarea căreia suntem datori să sărim cu toții.

La noi au fost și sunt animozități, dușmăni etc. cari au dat și dau naștere la bănci nouă chiar și în locuri unde deja au existat sau există bănci românești. Aceste însă mai totdeauna au fost de natură trecătoare. Patimile se domolesc și cu timpul acele dintre bănci — chiar și unde sunt mai multe într'o localitate — cari lucră în conștiința datorinței lor se desvoaltă continuu și normal în butul tuturor pedecilor artificiale ce li-se pun. Concurența este mijlocul cel mai ales, care ridică și distinge astăzi individualitățile economice. Concurența firească a o extermină e cu neputință. Intreaga noastră organizație socială de azi e bazată pe concurență — cum dară s'ar putea gândi cineva să iai sufletul unui organism ce trăiește, fără să nu-l omori? Concurența cinstită e îndreptățită. Ea își va face cale din ce în ce mai mult și în relațiile noastre economice. La aceasta trebuie să fim pregătiți și de aceasta nici n'avem motiv a ne teme. Chiar și în cazul când am stă în față cu „concurența păgubitoare” făcută cu plan și de durată — de care însă la noi până astăzi n'a fost pildă — încă nu trebuie să ne temem. Mai curând sau mai târziu și așa se va zădărnici, chiar dacă ar fi să-i succedă ca pe una sau pe alta dintre băncile noastre să le impedece pe un timp oarecare în activitatea lor bună și folositoare.

Revenind însă la cazul „concrenței păgubitoare“, care ne-a dat anză la acest articol, să ni-se ierte îndrăsneala dar ne vine a crede că stăm în față o cu temere nu întru toate îndreptățită. Noi credem că o bancă — indiferent dacă aceasta este cea din cheștiune sau alta — a cărei rentabilitate față de fondurile sale proprii este de 17%, nu prea are temeiu a se teme de concurență. Nu. Din contră ea — renunțând, firește, întrucâtva la dividendele prea mari — poate lua lupta cu orișicine, chiar și cu aceia cari din întâmplare ar lucra mai ieftin și mai prevenitor. Atunci judecata noastră asupra „concrenței păgubitoare“ ar fi negreșit mai clară și mai dreaptă. (=)

Băncile populare din România.

De Vasile C. Osvadă.

(Urmare din Nr. 52—1906).

Până când capitalul social nu trece peste suma de 10,000 Lei, *funcțiile* tuturor membrilor conziliului de administrație (direcțiunea) și a comisiei cenzorilor *sunt gratuite*; în celelalte cazuri încă nu li-se va putea da, sub nici o formă mai mult ca 10% din câștigul curat al anului.

Singur *contabilul* face excepție, căci lui i-se dă o remunerație, în raport cu lucrul ce-l face.

Pe de altă parte membrii conziliului sunt *solidari răspunzători*, nu numai pentru gestiune, dar și *pentru împrumuturile* contractate de fiecare dintre dânșii.

Responsabilitatea membrilor de regulă e numai până la suma părții subscrise. Această responsabilitate însă se poate lărgi până la de 2—5 ori suma părții subscrise.

Atât depunerile cât și împrumutul și girul membrilor este a se limita în anu-mite sume.

Pentruca să se împedecă eventuale abuzuri și mai ales eșofările de credit, activitatea Băncilor populare e restrânsă la una sau cel mult 2—3 comune din imediata apropiere a sediului, iar cine e membru al unei bănci, nu poate să fie membru și la o a doua Bancă populară.

Și numai din aceste spicuri reiasă că Băncile populare din România, în multe privințe au la temelia lor dispoziții ce pe deo parte le întărește existența, pe de altă parte sunt îndrumate să existe mai mult pentru popor, îngrădite fiind contra multor ambiții și nizuințe păgubitoare individuale, de care la însoțirile din Ungaria de multe-ori se pot ivi.

Băncile populare din România se împart în două mari grupări: în bănci, ce lucră cu Casa centrală și care de obicei sunt formate pe temeiul statutelor *tip*, stabilite de direcțiunea centralei. De aceste până la finea anului 1905 erau în România 1270 bănci. În a doua grupă intră restul băncilor, care nu lucrează cu Casa centrală, până la finea anului 1905 în număr de 579 bănci. Dintre cele din urmă unele nici până azi n'au intrat încă întru toate în cadrele legii Băncilor populare.

Formarea și înprotocolarea firmei băncilor populare se face cam la fel cu cele din Ungaria.

Întrarea ca membru se face pe temeiul unui „act de intrare în societate“ în scris, de acelaș cuprinscași „declarațiile de membru“ ce să folosească la intrarea în vre-o însoțire dela noi. Cu adausul însă, că „actul“ din România trebuie să fie subscris și autentificat la primăria comunei.

Înregistrarea firmei respective autentificarea actului de constituire se face la judecătoria de pace a ocolului în care se află societatea.

Actul de constituire, pe care judecătoria trebuie să-l treacă în un registru special și să-l rezoalve în cel mult 3 zile — trebuie să fie prezentat de cel puțin doi dintre membrii fundatori, având ca iscăliturile celorlalți membrii sau declarațiile de adeziune ale celor neștiutori de carte să fie certificate de primăria locală. Lăsăm de altfel să urmeze un formular de act constitutiv pentru o bancă populară din România:

Noi subsemnații membrii ai Societății Cooperative de Credit și Economii, cu numele de declarăm cele ce urmează pentru constituirea acestei Bănci.

1. Societatea Cooperative de Credit și Economii cu numele va avea sediul în comuna plasa județul

2. Suma capitalului subscris este de lei, din care s'a vărsat acum la constituire a 10-a parte în sumă de lei, urmând ca restul până la complectarea capitalului subscris să se verse treptat în proporție de lei pe lună, iar dupăce acest capital subscris va fi complet vărsat, fiecare dintre asociații actuali vor putea să și-l mărească până la suma de 5000 lei prin cotizațiuni lunare după voință.

3. Societatea este compusă acum la constituire din următoarele persoane:

..... Capital subscris lei Capital vărsat lei

..... " " " " " "

..... " " " " " "

4. Conziliul de Administrație se compune din și anume, iar cenzorii din 3 membri acționari și anume

și 3 suplianți și anume

Societatea și-a ales Statutele autentificate deodată cu acest

act constitutiv, pe care în deplină înțelegere, subsemnații îl subseriem și autentificăm.

Delegăm pe domniile

..... să se prezinte la judecătoria de Ocol din spre a cere autentificarea prezentului act constitutiv și a Statutelor Societății.

(Urmează subscrierile).

Actul constitutiv se publică în „Monitorul oficial“, se afișează la ușa judecătoriei și se trimite primăriei din sediul băncii. Un extract se trimite și tribunalului județului, care îl trece în un registru special.

După împlinirea tuturor acestor formalități — care sunt absolut gratuite — fondatorilor li-se liberează un certificat în temeiul căruia banca poate să-și înceapă funcționarea.

Bilanțurile.

Pentru compunerea unui bilanț corect se cere o destoinicie specială, bazată pe cunoștințe teoretice și practice nu numai de contabilitate, ci și de noțiuni de drept, cel puțin de dreptul comercial și cambial. Orice cunoștință de specialitate fără științe pregătitoare auxiliare este imposibilă. Acest principiu este axiomatic. Tehnicul sau chimistul trebuie să aibă cunoștințe de matematică, fizică, mecanică etc. parte complet, parte în mod enciclopedic. Contabilitatea cere cunoștințe de aritmetică specială și de matematică, de legi, cel puțin de legile țării proprii, cum și de uzanțele comerciale. Fără cunoștințe matematice în unele afaceri, ca d. p. la societățile de asigurare, nici nu se poate încheia un bilanț.

Orice contare invoală o afacere mult-puțin de drept, și unde o transacție se face fără contract, trebuie să se conteze conform cu normativele legii comerciale, deoarece nimenea nu poate fi debitat sau creditat fără titlu de drept legitim.

Fiecare antreprenor sau societate comercială este în drept să-și taxeze independent averea pentru scopuri pe bilanț. Ca această taxare să se poată face corect se cer însă, cum am spus, mai multe cunoștințe.

Din punct de vedere pur de contabilitate cele mai multe bilanțuri ale băncilor se prezintă astăzi în mod ireproșabil, deși pe alocurea claritatea lasă încă mult de dorit. Ce ne preocupă însă este, că bilanțurile ar trebui făcute nu numai pentru ochii, ci și pentru mintea lumii. Căci îndatăce bilanțul a eșit din birourile băncii, el a eșit așazicând și din cadrul zistematic al registrelor și conturilor dopiceii, și se prezintă ca un operat de sine stătător. Acționarul laic sau alteineva, care-l cetește vrea să aibă repede o idee clară despre ceea ce vor să-i vorbească cifrele, și nu așteaptă numai o copie a „contului bilanț“ ci *adevărutul bilanț*, adică *inventarul aranjat sistematic și logic al averii băncii*. Va să zică un bilanț, nu un cont! De aceea orice particulă, care indică caracterul de cont prin „la“ sau „per“, sau titlul de „debit“ sau „credit“, în loc de „activa“ și „pasiva“ trebuie omiși în bilanț. Bilanțul ca atare nu este nici debitor nici creditor pentru cine nu-l cetește numai în senz abstract al contabilității dupele. Bilanțul ca atare nu conzistă din conturi, deoarece nici averea nu se alcătuiește din conturi, ci din bani sau realități și din datorii sau angajamente. Dela laicul, care cetește un

bilanț nu se poate pretinde să-și bată capul cu procesul tehnic, prin care contabilul cristalizează din rețorta complicată a contabilității cifrele finale. Laicul vrea să vadă clar și limpede și — să înțeleagă.

Sistemul de două conturi al contabilității ne constrânge să dăm bilanțului, așa cum el se face actualmente, o formă de cont și astfel pasivele ajung pe laturea dreaptă în bilanț. Din această cerință foarte categorică a dopiceii pentru cetitorii bilanțului neversati, cari însă gândesc foarte logic, se ivesc multe neclarități. Pe partea dreaptă stă în bilanț la loc prim *capitalul de acții*, care desigur nu este un pasiv. Căci singur pe baza acției sale nu se va găsi un acționar, care în caz de concurs să-și poată insinua pretenziunea în calitate de creditor (și încă la loc prim) spre validitate.

Mai departe găsim tot la pasive *profitul net*, care tot atât de puțin este o datorie a băncii ca și capitalul de acții. O parte din profitul net se distribuie ca dividendă, cu altă parte să dotează fondul de rezervă. Rezervele se fac pentru ani răi, din precauțiune, și statutele normează cât și până la ce sumă are să se pună în rezervă din profitul curat. Astfel și fondul de rezervă este între pasive, deși în fond constituie o economie a acționarilor, și nicidecum o datorie. Rezervele sunt așazicând un nou vărsământ, o înmulțire a capitalului acționar, o întărire a bazei de credit. Prin urmare capital de acții și fonduri de rezerve sunt averea acționarilor, care trebuie să se poată și realiza din active. Și totuși mulți din cei ce cetesc un bilanț din zilele noastre vor fi nedumeriți găvind aceste poziții la „pasive“. Tot astfel forma de cont a contabilității pretinde să se inscrie orice pierdere pe partea stângă. Orice om cu scaun la minte însă nu va susține că o pierdere este o poziție activă? Perderile trebuie să acoperite din fondurile de rezervă. Încât acestea sunt suficiente. Rezervele prin aceasta scad sau sub împrejurări pot dispărea cu totul din bilanț. Afară de fondul general de rezervă pot exista și alte fonduri speciale, de pierdere de curs la efecte, de amortizare etc.

Toate aceste fonduri apar pe laturea dreaptă în bilanț. Astfel și dividendele neridicate, care însă constituie o *veritabilă* poziție pasivă.

Vedem dar că în bilanțuri, cum acelea se fac de obicei, obvin cifre la active, cari nu sunt *avere*, iar la pasive găsim sume, cari nu sunt *datorii*. De regulă capitalul acționar se pune ca primul la pasive, ca și când ar fi întâia și principala datorie a băncii. Apoi urmează rezervele, fonduri de penziuni, depuneri, reescont etc. De multe ori fără orânduială logică.

Nu este dar mirare că orientarea într'un bilanț adeseori este cât se poate de anevoioasă sau chiar imposibilă.

Din punct de vedere al cont. aranjarea pozițiilor active și pasive este corectă, căci așa constrânge încheierea cont. să se pună în bilanț pozițiile caracterizate mai sus. Dar logica minții nepreocupate de sistemul dopiceii poate deveni confuză, raționând numai după noțiunile „activ“ și „pasiv“. Nu aprobăm pe acel umorist care a zis, că „contabilitatea dublă ca și religiunea nu se poate explica, ci trebuie să crezi în amândouă, fără admitem numai că bilanțurile în genere ar trebui să fie compuse mai logic și mai clar. Chiar și legea suferă de lipsă de claritate, cerând înscrierea capitalului de acții și a rezervelor la pasive. Aceasta a și avut de urmare, că și praxa judecătorească ținând capitalul de acții drept o *datorie* a băncii, a cerut concurs pe motiv că averea nu acopere pasivele. Și între pasive eră și

capitalul acționar. De altă parte s'a întâmplat în Germania mai anii trecuți, că la o societate ajunsă la faliment, fondul de penziuni al funcționarilor a fost considerat ca avere a societății, și s'a folosit spre escontarea creditorilor, rămânând funcționarii la o parte. Mai ales partea *dreaptă* a bilanțului poate da ansă la interpretări greșite, cări după părerea noastră s'ar putea evită ușor prin o aranjare mai logică a singuraticelor poziții. O grupare în 3 subtitluri atât la active ca și la passive, cari să indice apriat și concis *natura reală* activă și pasivă a bilanțului, credem ar folosi mult clarității bilanțelor. Forma ar fi următoarea

Bilanț.

Activa.	Pasiva
<i>I. Activele institutului.</i>	<i>I. Angajamente sau pasive proprii.</i>
Cassa	Depuneri
Escont	Reescont
Hipotecă	Creditori
Efecte	Dividende neridicate etc.
Realități etc.	Fond de penz. și de binefacere
<i>II. Activele fondur. străine.</i>	<i>II. Averele proprii.</i>
Efectele fondului de penziuni	Capitalul de acții
<i>III. Pierderi.</i>	Fondul de rezervă
Amortizări	<i>III. Profit.</i>
Perderele anului	Profit transpus din anul trecut
	Profitul net al anului curent

Deși această grupare cum am indicat-o în felul arătat ar putea să găsească mai puțină simpatie la băncile noastre mai mici pe motiv, că scoate la iveală prea lămurit averea proprie față de averea administrată, credem că n'are să jeneze. Căci dacă un institut va face un bilanț, în care depunerile să întrecă chiar de 5-ori sau mai mult capitalele proprii, din această disproporție de cifre va eși la iveală cu atât mai bine forța de încredere, ce o are institutul asupra publicului. Și în fine ceea ce se poate face în folosul clarității bilanțului va radiă și asupra binelui institutului. Căci bilanțul nu are să fie ceva mistic, nepătruns, ci din contră el este unul dintre cele mai reale lucruri din câte există, căci se naște din cifre și nu din sofisme. Și bilanțul trebuie să fie oglinda cea mai clară a activității unei bănci, în care conducătorii și funcționarii ei să se poată uita în orice moment cu fața cea mai senină. #

Banca Austro-Ungară.

Anul 1906 a fost pentru banca noastră de emisiune, ca și în general pentru toate celelalte bănci din țară, un an din cele mai bune, ce a avut vreodată. Câștigul realizat se cifrează cu K 21 189 070 și este mai mare decât în anul precedent cu K 7.962.421. Dela întemeierea sa Banca Austro-Ungară numai odată a mai avut un câștig cu 1/2 mil. mai mare decât acum și anume în 1873, pe când în celalalt an foarte bun anume în 1899 profitul net a fost numai de K 183 mil. aproape cu 3 mil. mai puțin decât în 1906.

Pozițiile mai principale ale bilanțului prezintă următoarele cifre: active: Monete aur K 1,112,263,245. Cambii în aur K 60,000,000. Argint K 282 055,904. Cambii escontate în Viena K 131 324,001. la filialele din Austria K 180,944,750, în Budapesta K 194,464 535, la filialele din Ungaria K 264,210 332. Lombard în Viena K 51,663,500, la filialele din Austria K 19,038,200,

în Budapesta K 9,822,700 și la filialele din Ungaria K 18,563,900. Imprumuturile hipotecare arată starea de K 299,955,434.

Dintre pasive sunt de relevat: capital societar de K 210,000,000. Rezerve K 13,211,366. Bancnote în circulațiune: în valută de coroane K 1,976,497,780 în valută austriacă K 5,539,960. Pretenziuni în circulațiunea de gir K 232,026,149 și Scris. fonciare în circulațiune K 104,224,644.

Contul profit și pierdere are următoarele poziții mai principale: Venit din escont K 25,911,858; Intereze de impr. hipotecare K 13,787,648; Venituri la devize și monete K 4,350,450 și Venituri din afacerile de Lombard K 2,470,160. Totalul venitului brut a fost de K 49,904,721, din care detragând speșele de administrație, de tipar a bancnotelor etc. în sumă de K 28,701,630, rezultă un profit net de K 21,203,091.

Acest profit se distribuie cum urmează: dividendă K 13,560,000, fondului de rezervă K 1,278,906; fondului de penziune K 255,781; partea cuvenită celor două state K 6,102,920, anume Austriei K 3,498,366 și Ungariei K 2,604,255 și transpus în contul anului 1907 K 5,482.—

Sub titlul de contribuțiune după bancnotele din circulațiune supuse la dare au primit în 1906 Austria K 269,781 și Ungaria K 200,853.

Dividenda anului 1906 este de K 90 40 sau 6.457% ale capitalului vărsat, față de K 70.20 sau 5.014% în 1905.

Requirementul total al Băncii Austro-Ungare s'a cifrat cu K 10,096 mil. față de K 8,684 mil. în 1905. Etalonul oficial a fost până la 27 Mai 1906 4 1/2%, de aici încolo până la 27 Sept. a tr. 4% și apoi până la finele anului 1906 4 1/2%. Numărul filialelor a rămas neschimbat cu 78, anume 45 în Austria și 33 în Ungaria. Numărul agenturilor a crescut în Austria dela 73 la 76 și în Ungaria dela 94 la 96.

Adunarea generală a avut loc la 4 crt. participând la ea 750 acționari. S'au primit raportul conziliului general și al comitetului de reviziune, precum și propunerile prezentate, votându-se absolutoriul uzitat.

3

Reclama modernă.

Sunt mulți dintre comercianți, cari consideră negoțul un fel de loterie, unde norocul este totul. Cei cari rezonează astfel de regulă se razimă pe providență, stau cu mâinile în sin, și așteaptă ce va da Dumnezeu. Un comerciant nu trebuie să joace în nici o condiție pe fatalistul, care crede în ursită, ci trebuie să lucreze cu plan ca să poată țineă piept și cu evenimente nefavorabile. Cercetând mai deaproape se poate constată, că o afacere bună nu se poate considera ca un noroc, căzut ca mană din cer. Din contră succesul comercial este rezultatul unei serii de împrejurări — în termin comercial conjuncturi —, cari se înlanțuesc în avântagiul unei întreprinderi. Secretul reușitei în negoț este, ca aceste conjuncturi comerciantul să le știe aprecia corect, și prin o observație și studiere să le știe conduce în ogașele dorite. Una din împrejurările, cari trag mult la cântar este desigur d. p. și locul, unde se găsește o afacere. Dar această circumstanță nu este singură decizivă. Căci sunt destule exemple, că afaceri foarte prospere sunt de multeori situate la periferia unei sau altei pieți comerciale. Secretul succesului în astfel de condiții trebuie dar căutat altundeva, decât numai în situația favora-

bilă. Sunt deci și alte motive de succese comerciale ca d. ex. renumele bine și sistematic răspândit al unei firme, prestațiunile deosebite, calitatea mărfurilor și condițiile prețurilor, culanța și afabilitatea șefului etc. Mijlocul modern de recomandare al unei afaceri este reclama. Reclama trebuie să arate o oarecare conștiință de sine și trebuie să facă sugestione în public. Ea trebuie să producă în acela care o cetește convingerea, că nu mai poate fi discuție asupra prestațiunilor celui ce se recomandă. A nimeri tonul și măsura potrivită pentru o reclamă nu este tocmai lucru ușor. Fapt este însă, că o reclamă ținută într'un ton mai increzut îndispune mai puțin publicul, decât o reclamă concipiată în stil afectat de modest. De sine înțeles, că orice exagerare sau chiar aroganță, ușor înstrăinează lumea.

Formele reclamei moderne sunt aproape inepuizabile. Ele se îmbracă astăzi în cele mai variabile costume. Pe ajustare elegantă se pune mare pond, dela plicurile cele mai secesioniste fără firmă, (cari escită curiozitatea adresatului de a afla conținutul), până la cele mai artistice executate ilustrații de tipar și în colorii. Reclama variabilă este mai la modă. Adecă text și ilustrație se schimbă cât mai des și mai variat pentru unul și acelaș articol. Narțiuni, tractate științifice, glose și glume etc. produce azi reclama prin ziare fără temere, ca tendența speculativă, care în fond ese totdeauna la iveală, să supere pe cetitor. Acesta din contră găsește mai multă satisfacție în reclama isteț compusă, fiind convins, că negustorul nu-și poartă negoțul numai de dragul clienților ci pentruca să câștige. Efectul este, că consumentul prețuiește mai mult pe negustorul inventios, decât pe acela, care vrea înzadar să-l facă să creadă, că n'are nici un interes material la marfa ce i-o vinde.

Principiul tehnic al oricărei reclame este astăzi, ca aceea să iasă cât se poate mai bine la iveală din mulțimea celorlalte inserțiuni gazetărești.

Nu este locul în coloanele acestei reviste să ne oprim la tehnica inserțiunilor și reclamelor moderne, ci, ca observatori fideli a tuturor manifestărilor moderne comerciale, ținem să relevăm valoarea economic-politică a reclamei.

Unii teoreticiani economiști trec preste acest mijloc modern de concurență, considerându-l ca un factor îngreunător, care mărește numai spesele de producțiune în mișcarea economică. Alții susțin, că valoarea economică a reclamei este incontestabilă, de oarece ea facilitează circulația valorilor producțiunii, și astfel și spesele ei își găsesc acoperire în desfacerea mai mare a articolor comerciali. Reclama se prezintă astăzi ca o necesitate inevitabilă în comerciu. „Dacă nu ne putem lipsi de comerciu” — zice profesorul Dr. vander Borgth — „trebuie să recunoaștem că sunt justificate și mijloacele necesare, cari fac posibil și facilitează comerțul. De aceste mijloace se ține și reclama”. În comerțul mare reclama este un element, care promovează producțiunea, creând o concurență mai vie. Prin concurență însă producțiunii sunt constrânși la o producție superioară nu numai în cantitate ci și calitativ.

De altă parte este cert, că reclama ca mijloc al liberei concurențe are și urmări desavantajoase. Ca pioner al producțiunii în masse, ea periclitează în existență industria de mijloc și micile meserii. Duce la superproducțiune, netinând cont de cerere și de trebuințele reale ale consumațiunii. Prin producțiune neînfrănată, reclama poate deveni primejdioasă, ducând la descompunere economică, și provocând crize dezastruoase.

Valoarea economic-politică a reclamei nu se poate judecă după cazuri singuratic, căci nu fiecare reclamă are bun efect din punct de vedere național economic. Reclama trebuie apreciată din punct de privire mai înalt al comerțului modern în nex cu manifestările acestuia. Reclama astăzi constituie un important mijloc de comunicație interațională, promovând circulația bunurilor materiale cât și intelectuale prin pressă.

Ca oricare alt mijloc de comunicație, și reclama este astăzi un pedestal indispensabil al culturii sociale, care influențează direct și întreaga viață economică.

#

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 7 Februarie 1907.

Deși a trecut deja o săptămână dela *ultimo*, speranțele într'o ameliorare mai simțitoare a *pieței internaționale de bani*, nu s'au realizat; cu atât mai puțin o reducere a etalonului în *London* și *Berlin*. Din contră în *Berlin* devenise în zilele trecute destul de încordată situațiunea, pentrucă lângă cererile mari interterne s'au prezentat și cereri americane. Tot cererile americane de aur au neliniștit și piața engleză, unde de altfel stokul de aur a crescut din nou cu 143 milioane funți sterling. Singur piața *Paris*-ului este mai liniștită îngrădindu-se prin urcarea cunoscută a etalonului pentru lombard contra cererilor exagerate. Numai în *Petersburg*, care însă pentru târgul internațional are puțină importanță, s'a redus etalonul dela $7\frac{1}{2}$ la 7% .

Pe *pieța internă* încă numai puțin se observă îmbunătățirea așteptată după *ultimo* a situațiunei. Discontul privat stă la aceeaș înălțime ca și în săptămâna trecută, numai în zilele ultime a scăzut sub rata băncii dar și acum cel mai principal rezervoar pentru prevederea pieței cu numărare este banca de emisiune. Oferte de numărare au sosit însă nu numai din *Viena*, ci și din *Paris*.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Rugare. On. Direcțiuni ale institutelor noastre de bani sunt rugate să binevoiască a ne transpune imediat după încheiere câte un exemplar al bilanțului și contului lor de profit și pierdere pe anul de gestiune 1906, pentruca informațiunile noastre asupra mersului și dezvoltării instituțiunilor noastre financiare să fie cât se poate de exacte și autentice. Redacțiunea.

*

„*Beregsana*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în *Beregsen*. Bilanțul acestui institut pe 1906, deși activele totale s'au redus cu circa K 9,000 la K 193,970, totuș s'a încheiat cu un profit de K 3,182 cu circa K 576 mai mare decât în 1905. Escontul, ramul principal de operațiune se prezintă cu K 105,392 față de K 94,967, Cambiile cu acoperire ipotec. din contră s'au redus dela K 80,325 la K 52,786. Ce privește pasivele Rezervele au crescut cu rotund K 500 la K 7,000, Depozitele spre fructificare dela K 36,534 la K 51,850, Reescontul din contră s'a redus dela K 112,118 la K 88,322. Venitul brut de K 15,681 este aproape neschimbat, ca și în 1905.

Adunarea generală a XII-a este convocată pe 17 crt. și la ordinea zilei este și alegerea unui membru în comitetul de reviziune.

*

„*Geogema*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în *Geoagiu*. În anul 1906, al II-lea an de gestiune, institutul acesta a luat un avânt îmbucurător, crescându-i activele totale cu circa K 115,000 la K 317,142 anume: Escontul dela K 174,316 la K 232,929 și Cred. cambiale cu acop. hipotecară dela K 23,867 la K 78,740; pe lângă aceste poziții mai figurează în active și Efecte publice cu K 1,868. Dintre pasive au crescut deosebi Depozitele spre fruct. dela K 23,260 la K 100,475 și Reescontul dela K 86,184 la K 122,420. Venitul brut de K 24,615 a crescut față de 1905 cu circa K 10,000, iar profitul net de K 7,446 este mai mare decât în anul precedent cu K 2,246.

Adunarea generală dela 21 crt. va avea între altele să aleagă și un membru în direcțiune cu mandat pe un an.

„*Grănițerul*“, institut de credit și de economii, societate pe acții în *H.-Dobra*. În anul de gestiune 1906 afacerile acestui institut au luat o dezvoltare extraordinară; anume au crescut Escontul dela K 586,900 la K 825,929, va să zică cu K 239,029, Cambiile cu acop. hipot. cu K 17,000 la K 70,930 și Obligațiunile dela K 7,598 la K 13,446 iar totalul activelor arată o creștere de aproape K 296,769 și starea de K 942,947. Dintre pasive au crescut capitalul soc. prin o nouă emisiune dela K 110,000 la K 150,000, Fondul de rezervă dela K 26,433 la K 42,497 și Fondul de penziune dela K 13,126 la K 18,025. Depozitele spre fructificare se prezintă cu starea de K 328,472 (în 1905 K 248,191) iar Reescontul cea mai mare poziție a pasivelor, se cifrează față de K 216,303 din 1905 cu K 370,639. Venitul brut a fost de K 80,218 cu circa K 10,000 mai mare decât în anul precedent, iar profitul net arată o mică reducere dela K 22,181 la K 20,051.

Adunarea generală este convocată pe 25 Februarie a. c. și la ordinea zilei este și urcarea capitalului societar, prin o nouă emisiune.

„*Olteana*“, casă de economii, soc. pe acții în *Viștea inf.*, a realizat în anul 1906 la un venit brut de K 38,659 (în 1905 K 35,022) un profit net de K 10,437 mai mare decât în anul precedent cu circa K 3,000. Activele totale se prezintă cu K 488,397 (în 1905 K 474,366) și au crescut Escontul cu circa K 17,000 la K 460,318 și Cambiile cu acop. hipotecară dela K 18,405 la K 20,735. Dintre pasive au crescut față de 1905 Depozitele spre fruct. dela K 268,074 la K 310,728, Rezervele la K 3,728 (dela K 2,152) și Interesele tranzitoare dela K 8,598 la K 13,044. Reescontul din contră s'a redus dela K 101,879 la K 62,571.

Adunarea generală se va ține la 28 crt.

„*Steaua*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în *Român-Petre* și-a încheiat bilanțul anului 1906, al IX-lea an de gestiune, cu active totale de K 466,930, cu K 100,000 mai mari decât în 1905 și cu un profit net de K 15,754 în creștere față de anul precedent cu circa K 2,500. Pozițiile mai principale ale activelor sunt: Escont cu K 286,287 (+ față de 1905 K 52,000), Cred. hipotecare cu K 136,077 (în 1905 K 103,890) și în fine Efecte publice K 14,597 față de K 11,597 în 1905. În anul 1906 acest institut și-a urcat capitalul societar, în parte și din Fondul de rezervă, la K 100,000, din care s'a vărsat până la finele anului de gestiune K 90,087; Rezervele în urma acestei urcări s'au redus dela K 30,227 la K 12,413. Reescontul se cifrează cu K 138,867 față de K 97,923,

iar depozitele spre fructificare arată o mică reducere de circa K 2,000 la K 184,371. Venitul brut de K 41,827 este mai mare decât în 1905 cu circa K 9,000.

Adunarea generală este convocată pe 28 crt. când va fi a se alege și un membru în direcțiune.

„*Racoțana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în *Șeica-mare*. În anul de gestiune expirat institutul acesta a luat un avânt extraordinar în toți ramii de afaceri. Conform bilanțului încheiat la 31 Decembrie anul trecut activele totale s'au urcat dela K 304,449 la K 653,777, va să zică au crescut la mai mult decât dublul celor dela finele anului 1905. Creșterile în siguraticii rami de afacere activi sunt considerabile, anume au crescut: Escontul cu circa K 112,000 la K 220,089,— Imprum. pe obligațiuni dela K 153,799 la K 205,659 și Imprum. hipotecare cu circa K 156,000 la K 176,226.— Tot astfel a crescut și starea pozițiilor principale ale pasivelor, anume: Depozitele spre fructificare cu circa K 113,000 la K 257,182, Rezervele dela K 17,666 la K 21,069 și în fine Reescontul cu circa K 223,000 la însemnata sumă de K 247,182. Aceasta poziție întrece chiar suma Escontului cu circa K 27,000— și este dovadă, că institutul acesta a uzat în măsură exagerată de credit, căci pe lângă întreg portofoliul său a mai pus în circulație și cambii proprii, ceea-ce este justificat încâtva numai în cazuri de tot extraordinare. Disproporția dintre capitalul societar și Reescont de altcum va dispărea deja încurând, pentru că direcțiunea în vederea desvoltării ce a luat institutul propune adunării generale din anul curent urcarea capitalului prin o nouă emisiune. Venitul brut al anului 1906 se cifrează cu K 31,838 și este în creștere față de 1905 cu circa K 8,900, iar profitul net de K 12,304 este mai mare decât în 1905 cu circa K 1,000.— Adunarea generală a fost convocată pe 7 Faur a. c. și direcțiunea propune distribuirea unei dividende de 8% ca și în anul trecut. Între obiectele adunării generale a fost pe lângă alegerea unui membru în direcțiune și urcarea capitalului, încă și chestiunea înființării unei a doua filiale în Elisabetopole.

„*Zărândeana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în *Băița*. Al IX-lea an de gestiune l-a încheiat institutul acesta în ce privește profitul net ceva mai nefavorabil decât anul 1905, căci a realizat la un venit brut de K 38,120 (față de K 36,720 în 1905) numai un profit net de K 13,780-14, pe când în anul 1905 profitul s'a cifrat cu K 15,257 și singuraticii rami de afaceri de altcum arată atât cei activi cât și cei pasivi, creșteri mai mari ori mai mici. Anume au crescut Escontul dela K 186,317 la K 210,065, Imprum. pe obligaț. dela K 55,949 la K 60,943— și Imprum. hipotecare cu circa K 3000 la K 24,796.— Totalul activelor se prezintă cu K 311,934 față de K 275,533 în 1905. Dintre pasive au crescut Depozitele spre fructificare dela K 126,675 la K 145,274, Reescontul cu circa K 13,000 la K 60,865 și în fine Rezervele dela K 16,241 la K 20,850. Adunarea generală convocată pe 10 crt. va avea între altele să aleagă și direcțiunea pe un nou period de 3 ani 1907—1909.

CRONICA.

La articolul „interese tranzitoare“. În articolul „interese tranzitoare“ publicat în nrul 4/1907 al „Revistei Economice“ s'au făcut unele omisiuni, cari influențează înțelesul articolului, pentru-ce mă simt îndemnat a adăuga următoarele:

1. Metoda de a calcula interesele tranzitoare în decursul anului se poate întrebuiți cu succes atât la institute cu circulația mică, cât mai ales la institutele mari. Personalul mai mult nu e de lipsă, precum nu e necesar nici la încheierile obișnuite.

2. Valoarea principală a acestei metode zace în exactitatea nediscutabilă a intereselor tranzitoare, fapt ce merită mai multă atențiune.

3. Tabela pentru calcularea intereselor — și a celor de depuneri — se află în Anuarul de pe 1906, nu de pe 1907.

Lugoș, Februarie 1907. *Romul Dimboiu.*

Erată. La „Pasive” în Bilanțul institutului „Lipovana”, publicat la pag. 57 din Nr. 5 al „Revistei Economice” a. c. s'a strecurat o eroare; anume poziția „Cont curent” este indusă cu K 7,725 44 în loc de K 14.723—, care este suma cea adevărată; iar suma de K 7,725 44 trebuie să fie la poziția „Creditori”. Aceste două poziții dela *Pasive* de fapt se prezintă astfel:

Contcurent	K 14.723—
Creditori	K 7,725 44

ceea ce prin aceasta rectificăm.

O nouă bancă românească. Precum se vedește, inteligența română din *Pervova* (cottul Caraș Severin) și jur au decis fondarea unui institut de bani cu sediul în *Pervova*. Capitalul societății al noii întreprinderi va fi K 30,000— sumă care este deja asigurată prin subscrieri. Ce firmă va primi noua bancă nu știm.

Monetizare și circulațiunea monetelor. Conform conspectului apărut în „Monitorul oficial”, în cartalul IV al anului 1906 s'au bătut numai monete à 2 fileri și anume 2.791,099 bucăți în valoare de K 55,821 98; astfel că numărul pieselor à 2 fil. bătute până la finea anului 1906 a fost de 307.922,039; piese à 1 fil. au fost bătute încă de mai înainte anume 78.000,000. Remonetizate au fost în cursul anului 1906 1263 piese de argint à K 5 și 32.578 piese de argint à K 1 în valoare totală de K 38,893—; mai departe 55.443 piese de nichel à 10 fil. în valoare totală de K 16,200 30; în fine 1.336.527 piese à 2 fil. și 39,408 piese à 1 fileri în valoare de K 27,124 62 fileri. Dintre monetele de argint și nichel nu s'au aflat în depozit la finele anului 1906 nimic; din monetele de aramă însă au fost în depozit la finele anului 1906 41.117,721 piese à 2 fil. și 33 413,200 piese à 1 fil., în total în valoare de K 1.156,486 42.

BIBLIOGRAFIE.

Comptabilité des Sociétés par Action de Ernest Oberlé, un manual francez nou de contabilitate, care de sine înțeles va putea fi consultat cu succes numai de cine știe bine limba franceză. Pentru noi este interesantă această carte din motiv că ne face cunoscuți termenii speciali franțuzești. Deși autorul vorbește de mai multe sisteme de contabilitate, totuși arată cetitorului mai lămurit sistemul italian (pe când pe cel francez, german și american numai îl atinge superficial). Registrele le împarte în Livres auxiliaires généraux și mixtes. La cele dintâiu numără scontul și cartea facturilor, la cele generale cassa și primanota și la cele din urmă scadențarul și alte registre de evi-

dentă. Și conturile le împarte în generale și particulare. Tractează aplicarea acestor conturi, arată trecerea din Journal în Grand livre (maestru), cum și încheierea (cloture), și redeschiderea (reouverture) conturilor. La bilanțuri pe urmă distinge trei forme și anume: balance de verification, balance générale și le bilanc. Și erorilor de contare dedică câteva rânduri. Foarte cu detalii vorbește despre conturile curente cu etalon simplu, dublu și variabil, tractând cele trei metode obișnuite. Interesant este că metoda engleză (de scală) o numește (la methode hamburgoise. La exemplele practice folosește cazuri de afaceri pentru o fabrică pe acții. Aci arată Journal-ul, Grande-livre, livre des Actionnaires, des Créditeurs și des Debiteurs, Brovillon și Livre de Caisse, cum și livre de Inventaires. Încheie cu explicarea bilanțului și a contului de profit și pierdere (compte de profits et pertes) arătând în fine distribuarea profitului curat (Repartition de benefices).

#

Posta Redacțiunii.

„Sporobanka” în Brunn. Notița trimeasă o vom publica după apariția bilanțului Dv., din care binevoii a ne trimete un exemplar ev. și raportul Dv. anual.

Adunări generale au convocat resp. ținut următoarele institute de bani române:

- 27 Ianuarie a. c. „Hosmăreana” în Hosman.
- 28 Ianuarie a. c. „Vulturul” în Dicioșanmărtin.
- 30 Ianuarie a. c. „Pușgarul” în Cacova.
- 31 Ianuarie a. c. „Panciovana” în Panciova.
- 4 Februarie a. c. „Luceafărul” în Verșeț.
- 6 Februarie a. c. „Bănățana” în Bucovet.
- „Coroana” în Timișoara-Elisabetin.
- 7 Februarie a. c. „Racoțana” în Șeica-mare.
- „Chiseteiana” în Chiseteu.
- 10 Februarie a. c. „Zărândeana” în Băița.
- „Agricola” în Lugoș.
- „Economia” în CohaIm.
- „Schinteia” în Taure (Tóhát).
- 12 Februarie a. c. „Șoimul” în Vașcău.
- 14 Februarie a. c. „Concordia” în Ozora-Uzdin.
- „Lugoșana” în Lugoș.
- 17 Februarie a. c. „Șercăiana” în Șercaia.
- „Cugierana” în Cugir.
- „Hunedoara” în Deva.
- „Beregsana” în Beregsu.
- „Târnavéana” în Sighișoara.
- „Murășanul” în M.-Radna.
- „Corvineana” în Hunedoara.
- 18 Februarie a. c. „Păstorul” în Timișoara.
- 19 Februarie a. c. „Riureana” în Capalnoc-Monoștor.
- 20 Februarie a. c. „Timișana” în Timișoara.
- „Industria” în Deva.
- „Armonia” în Cincul-mare.
- 21 Februarie a. c. „Geogéana” în Geoagiu.
- „Lipovana” în Lipova.
- 23 Februarie a. c. „Ciacovana” în Ciacova.
- „Ulpiana” în Grădiște.
- 24 Februarie a. c. „Speranța” în Borgo-Prund.
- „Mercur” în Năsăud.
- „Creditul” în Zernești.
- „Cordiana” în Fofeldea.
- 25 Februarie a. c. „Grănițerul” în H.-Dobra.
- „Buna” în Feleacul-săseșec.
- 26 Februarie a. c. „Sătmăreana” în Seini.
- „Furnica” în Făgăraș.

- 27 Februarie a. c. „Bihoreana“ în Oradea-mare.
 28 Februarie a. c. „Steaua“ în Román-Petre.
 „Olteana“ în Viştea-inferioară.
 „Ardeleana“ în Orăştie.
 3 Martie a. c. „Cassa de păstrare“ în Sasca-montană.
 „Mielul“ în Poiana.
 6 Martie a. c. „Iulia“ în Alba-Iulia.
 „Sebeşana“ în Sas-Sebeş.
 9 Martie a. c. „Sălăgiana“ în Jibou.
 12 Martie a. c. „Doina“ în Cămpeni.
 16 Martie a. c. „Economul“ în Cluj.
 17 Martie a. c. „Auraria“ în Abrud.

SUMAR.

Concurența păgubitoare. — Băncile populare din România. — Bilanțurile — Banca Austro-Ungară. — Reclama modernă. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: Rugare, „Beregsana“, „Geogeană“, „Grănițerul“, „Olteana“, „Steaua“, „Racoțana“, „Zărândeana“. — Cronică: La articolul „interese tranzitoare“, Erată, O nouă bancă românească, Monetizare și circulațiunea monetelor. — Bibliografie: Comptabilité des Sociétés par Action. — Poșta Redacțiunii. — Adunări generale.

Bursa de București.

Cursul din 6 Februarie 1907.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	103 ¹ / ₂
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	94 ² / ₄
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	93
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	93
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	92 ¹ / ₄
Obligațiunile Credit. județian și comunal 5%	"	"	103 ¹ / ₈
Scrisuri fonciare rurale 5%	"	"	101 ² / ₈
" " " 4%	"	"	92 ¹ / ₈
" " " urb București 5%	"	"	99 ⁷ / ₈
" " " " Iași . . 5%	"	"	96

Bursa de mărfuri din Budapesta

Cursul din 6 Februarie 1907.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	14 00—14 65
" " Tisa	" " " " . .	14 45—15 25
" " Pesta	" " " " . .	14 40—15 05
" " Alba-reg.,	" " " " . .	14 30—14 95
" " Bacica,	" " " " . .	14 10—14 80
Secară	" " " " . .	12 75—13 10
Orz	" " " " . .	12 90—13 20
Ovės	" " " " . .	14 90—15 40
Porumb	" " " " . .	9 95—10 25
Rapiță,	" " " " . .	31 00—32 50
Slănină (clisă)	" " " " . .	112—121—
Untură de porc B.-Pesta	" " " " . .	145—146—

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 6 Februarie 1907.

%	V A L O R I	Viena vin de	Bpesta vin de
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	114 55	115 75
4	" " Cor. " " "	96 10	96 55
3 ¹ / ₂	" " " " " " " " "	84 95	85 30
—	" " " " " " " " "	204	206—
4	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	154 50	156—
3	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	79—	79—
4 ¹ / ₂	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	102—	101 50
4	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	96 70	97 25
4	" rurale ungare " " "	96 10	97 75
—	" " croato-slav. " " "	—	—
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc de dare	99 35	99 50
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	99 30	99 50
4 2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	100 45	100 50
4 2	" " " " " " " " " " " " "	100 45	100 50
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	158 25	160—
4	" " " " 1860 à fl. 100—	218 25	221—
—	" " " " 1864 à fl. 100—	268 75	271—
4	Renta austr. aur., scut. de dare . . .	117 50	117 80
3 ¹ / ₂	" " Cor. " " " " " " "	99 35	99 80
—	" " de invest. " " " " " " "	89 50	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	95 50	95 75
5	" " " " " " " " " " " " "	103 65	—
6	" " bulgar p. căi ferate din 1889 à frs 125	119 65	120—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	96 40	97—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99 50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	100 15	100 15
4	" " " " 50 ani în coroane	100 80	100 80
4 ¹ / ₂	Banca comere. ung. Pesta în fl.	100 40	101—
4	" " " " " " " " " " " " "	97—	97—
4 ¹ / ₂	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	106 90	107 25
4	" " " " " " " " " " " " "	97—	97 25
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	97—	97 25
4	Obl. com. " " " " " " " " " " " " "	97—	97—
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	120—
4	Scris fonc Inst. de credit fonciar ungar în cor.	96 90	97 25
4 ¹ / ₂	Banca ipotecară ungară în cor.	100 50	101—
4	" " " " " " " " " " " " "	97 25	97 25
5	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	138 50
4 ¹ / ₂	" " " " " " " " " " " " "	—	101—
4 ¹ / ₂	" " " " " " " " " " " " "	—	100—
4	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	101 25	100—
4	" " " " " " " " " " " " "	97 50	98—
4 ¹ / ₂	" " " " " " " " " " " " "	102—	102—
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	101 25	101—
4	" " " " " " " " " " " " "	97 50	97 50
E. Lozuri.			
3	Impr cu premii Inst. de cred. fonc. aust din	284—	—
3	1880 à fl. 100	—	—
4	Impr cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	294 75	—
2	1809 à fl. 100	261 50	262—
5	Impr. cu premii Banca ung. hipot	109—	110—
—	" " " " " " " " " " " " "	261 50	—
—	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	24 75	23 50
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	457—	458—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	171—	175—
—	Buda, comuna à fl. 40—	184 50	186—
—	Pálffy, à fl. 40—	49—	49 50
—	" " ungară, à fl. 5—	30 75	30 25
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	507 50	508—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	9: 0
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	11 50
F. Valute.			
—	Galbini imper pr. bucată	11 40	11 43
—	20 franci aur	19 125	19 13
—	20 marce aur	23 56	23 56
—	Sovereigns pr bucată	24 08	—
—	Ruble hârtie per bucată	2 53 ³ / ₄	2 53 ³ / ₄
—	100 Marce hârtie	117 76	117 77
—	100 franci hârtie	—	95 80
—	100 lire hârtie	95 80	95 82
—	100 lei hârtie	—	95 30

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comanda dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coroană.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

- Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.
- Asigurări pe viață în toate combinațiile.
- Asigurări pentru cazuri de accidente.
- Asigurări contra pagubelor prin grindină
- Asigurări contra infracției (furt prin spargere de case și locuințe). Nr. 2 (6-52)
- Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

== Nr. 1. ==

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

== Nr. 2. ==

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei“, Sibiu.

== Nr. 3 și 4. ==

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

== Nr. 5-8. ==

Studii practice de bancă

de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana“.

Se pot procura dela domnii autori în Sibiu și Orăștie cele două dintâu à 50 fl., a treia cu K 1— și a patra cu K 2.—

„SEBEȘANA“,

institut de credit și econ., soc. pe acții în Sas-Sebeș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Sebeșana“, societate pe acții în Sas-Sebeș, se invită prin aceasta conform §-ului 19 al statutelor societății la a

XIX-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Sas-Sebeș, la 6 Martie n. a. c. la 2 oare p. m. în localul institutului.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii și raport despre încheierea conturilor pro anul 1906.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Statorirea bilanșului și hotărâri asupra distribuirii și solvirii câștigului curat pe anul 1906.
4. Distribuirea sumei destinate spre scopuri filantropice.
5. Fixarea marcelor de prezență.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
7. Hotărâri asupra solvirii cuponului pro 1906 înainte de termenul prescrist (1 Iulie 1907).
8. Eventuale propuneri făcute conform §-lui 32 din statute.

Domnii acționari, cari în senzul §-ilor 23 și 24 din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt invitați a-și depune acțiunile și eventualele dovezi de plenipotență cel mult până în 11 Martie n. a. c. la 4 oare p. m. la cassa institutului.

Sas-Sebeș, în 1 Februarie n. 1907.

Direcțiunea.

„SEBEȘANA”, institut de credit și econ. în Sas-Sebeș.**Raportul direcțiunii.***Onorată adunare generală!*

Conform §-lui 33 din statutele institutului, venim a raporta despre mersul afacerilor institutului nostru în decursul anului 1906, al XIX-lea an de gestiune, cari afaceri au fost destul de favorabile, ceea ce se vede din următoarele operațiuni ce Vi-le expunem aici.

Operațiunile la filiala noastră din Vințul inferior — inactivată cu începutul anului curent — asemenea își urmează un curs normal.

I. Depunerile.

Starea cu 1 Ianuarie 1906	K	751 907·23
In decursul anului 1906 s'au mai depus	„	396 287·35
		Total K 1.148.194·58
S'au ridicat	„	281.441·53
Starea la finea anului 1906	K	866.753·05
Față de starea cu 1 Ianuarie 1906 de	„	751.907·23
Rezultă un crescământ de	K	114.845·82

II. Escontul.

Starea cu începutul anului 1906 K	765.019·10
In decursul anului s'au scontat	„ 1.518.785·70
Total K 2.283.804·80	
Din acestea s'au rescumpărat	„ 1.311.155·11
Starea cu finea anului 1906	K 972.649·61
Față de starea cu începutul an. 1906 de	„ 765.019·10
Rezultă un crescământ de	K 207.630·59

III. Imprumaturile cambiale cu acoperire ipotecară.

Starea cu începutul anului 1906	K	42.635·—
In decursul anului sau mai dat	„	34.985·—
		Total K 77.620·—
Din acestea s'au replătit	„	28.470·—
Starea cu finea anului 1906	K	49.150·—
Față de starea cu începutul an. 1906 de	„	42.635·—
Rezultă un crescământ de	K	6.515·—

IV. Imprumaturile hipotecare pe obligațiuni.

Starea cu începutul anului 1906	K	238.206·—
S'au mai dat imprumuturi	„	31.550·02
		Total K 269.756·02
Din acestea s'au replătit	„	42.135·02
Starea cu finea anului 1906	K	227.621·—
Față de starea cu începutul anului de	„	238.206·—
Rezultă o scădere de	K	10.585·—

V. Reescontul.

Starea cu începutul anului 1906	K	90.502·—
In anul 1906 s'au reescontat	„	168.089·—
		Total K 258.591·—
Din acestea s'au rescumpărat	„	129.199·—
Față de starea cu începutul anului 1906 K	90 502·—	
Rezultă o creștere de	K	38.697·—

VI. Mișcarea cassei.

Numărare cu 1 Ianuarie 1906	K	22.489·25
Intratele în decursul anului 1906	„	2.045.393·96
		Total K 2 067 883·21
Eșitele au fost	„	2.047.460·10
Rămâne numărare cu finea anului 1906 K	20.423·11	

VII. Activele și Pasivele.

Activele conform bilanțului	K	1.317.381·37
Pasivele	„	1.290.001·81
Profitul curat pro 1906	K	27.379·56

Privitor la împărțirea profitului curat de K 27,379 56 propunem:

A) Să se dea acționarilor 5% interese după capitalul social de K 100,000 K	5,000·—
B) Din restul de K 22 379·56 fil. să se dea:	
1. 11% tantiemă direcțiunii	K 2,461 75
2. 2% tantiemă directorului	„ 447 59
3. 3% tantiemă funcționarilor	„ 671 39
4. 3% tantiemă com. de supraveghiere	„ 671·39
5. 5% dotațiune fondului de penziune	„ 1,118·98
6. 6% pentru scopuri filantropice	„ 1,342·77
C) Din restul de K 15,665·69 să se dea supradivid. acționarilor 6% după K 100,000	„ 6,000 —
D) Iar din restul de K 9,665·69 să se dea:	
a) 11% adaus de tantiemă direcțiunii	„ 1,063·21
b) 2% adaus de tantiemă directorului	„ 193·31
c) 10% adaus de tantiemă amployaților	„ 966·57
d) 3% adaus de tantiemă comitetului de supraveghiere	„ 289·97

(Face astfel tantiema întreagă a funcționarilor suma de K 1,637·96, din cari contabilului K 645·—, cassarului K 545·—, iar licuidatorului K 447·96. Tantiema întreagă a comitetului de supraveghiere face K 961·36, din cari revizorul expert K 261·36, iar celorlalți 4 membrii câte K 175·—.

E) adaus fondului de penziune	„ 681·02
F) adaus pentru scopuri filantropice	„ 240·73
G) dotațiune fond. special de rezervă	„ 6.230 88
Total K 27,379·56	

Privitor la suma de K 1,583·50 destinată spre scopuri filantropice propunem să se distribuie în următorul mod:

1. bisericei gr.-ort. române din loc	K	200·—
2. bisericei gr.-cat. române din loc	„	200·—
3. fondului tractual gr.-ort., Sebeș, pentru ridicarea casei protopresbiterale	„	200·—
4. Reuniunii „Andreiana”, Sebeș	„	75·—
5. Mesei studenților, Brașov	„	25·—
6. Mesei studenților, Blaj	„	25·—
7. Mesei studenților, Brad	„	25·—
8. Reuniunii de infrumșetare, Sebeș	„	25·—
9. Reuniunii de cântări, Sebeș	„	100·—
10. Servitorului Tanase Muntean, Sebeș	„	100·—
11. La dispozițiunea direcțiunii restul de	„	608·50
Total K 1,583·50		

Expirând mandatul comitetului de supraveghiere acesta va avea a se alege pe timp de 3 ani (§. 57). deci onorata adunare generală este rugată a lua spre știință raportul direcțiunii și după ascultarea raportului comitetului de supraveghiere să binevoiască:

1. A aproba bilanțul încheiat cu 31 Dec. 1906.
2. A da absolutorul direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului 1906.
3. A primi propunerea direcțiunii privitor la distribuirea profitului net pro anul 1906.
4. A distribui suma destinată spre scopuri filantropice.
5. A fixa prețul marcelor de prezență pro 1907.
6. A alege comitetul de supraveghiere (5 membrii) pe timp de 3 ani.

7. In fine privitor la solvirea cuponului pro 1906 Onorata adunare generală să binevoiască a decide, să se solvească — după putințele casei — și înainte de termenul prescris (1 Iulie 1907).

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet în decursul anului 1906 prin mai multe scontrări ne-am convins că averea institutului se administrează regulat și în mod corect; am revăzut încheierea anului 1906 și convingși fiindcă aceea este exactă Vă rugăm:

1. Să binevoiți a aproba bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1906 cu un profit curat de K 27,379.56 și a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutorul pentru anul de gestiune 1906.

2. Să binevoiți a primi propunerile direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat la cari propuneri și noi ne alăturăm.

Sas-Sebeș, în 25 Ianuarie n. 1907.

Comitetul de supraveghiere:

Constantin de Colbasi m. p., Avram David m. p.,
președinte. notar.
Victor Săbădușiu m. p. Vasilie Răhovean m. p.

„SĂLĂGIANA“, institut de credit și economii, Șibou.

CONCURS.

„Sălăgiana“, institut de credit și economii în Jibou (Zsibó) publică concurs cu termenul de 20 Februarie n. pentru ocuparea postului de **oficial** împreună cu un salariu de K 1000.—, care cu 1 Iulie c. se va ridică la K 1200.— anual.

Reflectanții au să dovedească că au absolvat vre-o școală comercială, eventual și praxa de până acuma; și că posed pe deplin limba română și maghiară.

Alesul după serviciul de un an va fi definitivat cu dreptul la tantiemă și penzie.

Postul e de a se ocupa imediat după alegere

Nr. 26 (2—2)

Direcțiunea.

„SEBEȘANA“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Sas-sebeș.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1906.		Pasiva.			
	K	f		K	f		
Escont	972,649	69	Acții	100,000	—		
Cassa	20,423	11	Fondul de penziune	22,186	19		
Imprumuturi ipotecare	227,621	—	Reescont	129,199	—		
Credite camb. cu acop. hipot.	49,150	—	Fondul de rezervă	100,000	—		
Casa institutului	39,263	02	Interese tranzitoare	15,781	05		
Realități	4,524	40	Depuneri spre fructificare	866,753	05		
Diversi debitori	3,750	15	Cont-curent	24,814	04		
		1.317,381	37	Fondul special de rezervă	13,769	12	
				Fondul de zidire	1,150	—	
				Diversi creditori	16,225	36	
				Dividende	124	—	
				Profit curat	27,379	56	
						1.290,001	81
						27,379	56
						1.317,381	37

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.			
	K	f		K	f		
Interese fondului de penziuni	1,278	17	Interese dela credite camb.	3,606	96		
Contribuțiune	9,024	88	Venite dela realități	1,414	98		
Interese de reescont	2,959	31	Venite dela casa institutului	981	48		
Contribuțiune după inereșe dela depuneri	3,887	74	Interese dela impr. hipot.	20,134	25		
Interese dela depuneri	38,876	87	Provizțiuni	4,689	61		
Salare	8,040	—	Interese dela escont	66,749	26		
Spese generale	3,460	01			97,576	54	
Mărci de prezență	2,670	—					
Profit curat	27,379	56					
		97,576	54			97,576	54

Sas-sebeș, la 31 Decembrie 1906.

Zevedeiu Murășan m. p., director executiv.

I. T. Uvegeș m. p., contabil.

I. Tipeiu m. p. I. Drăgan m. p. Dr. I. Elekeș m. p. S. Roșu m. p. I. Oncescu m. p. C. Cretioescu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al profitului și perderilor și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună regulă l-am aflat în consonanță cu acelea și exact.

Sas-sebeș, în 25 Ianuarie 1907.

Comitetul de supraveghiere:

Nr. 32 (1—1)

Constantin de Colbazi m. p. Avram David m. p. Vasilie Răhovean m. p. Victor Săbădușiu m. p.

Examinat și aflat în deplină regulă: Dominic Rațiu m. p., revizor expert.

„SEBEȘANA“ institut de credit și econ. în Sas-Sebeș.

CONCURS.

La institutul de credit și de economii „Sebeșana“ din Sas-sebeș află *imediat* aplicare un oficial absolvent de școalele comerciale din Brașov.

După expirarea unui an de serviciu de probă va fi numit angajat definitiv cu salariu fundamental de K 1800 anual, cuincuale de 10% dela salariul fundamental și tantiema.

Salariul în anul prim de probă va fi de K 1600 și tantiema statutară.

Nr. 29 (1—1)

Diracțiunea.

„SĚLĂGEANA“,
institut de credit și de econ., soc. pe acții în Jibou.

CONVOCARĚ.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Sălăgeana“ societate pe acții în Jibou în sensul §. 19 din statute se invită la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Jibou la 9 Martie st. n. 1907 la 10 oare a. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Examinarea unei comisii pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune.
3. Stabilirea bilanțului, distribuirea profitului curat și fixarea dividendei.
4. Alegerea a 5 membri în direcțiune pe 6 ani și eventual întregirea comitetului de reviziune.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență.
6. Eventuale propuneri în sensul §. 32 din statute.

Jibou, la 28 Ianuarie 1907.

Diracțiunea.

„SĚLĂGIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Jibou.

Debit.		Bilanț cu 31 Decembrie 1906.		Credit.	
	K f		K f		K f
Cassa în număr	21,365.53	Capital social	200,000.—		
Bon în Giro-conto și alte bănci	6,066.88	Fond de rezervă	47,291.82		
Cambii de bancă	757,714.—	Fond de penziune	11,028.49		
Credite ipotecare	197,524.50	Depuneri spre fructificare	507,258.13		
Efecte	47,350.—	Reescont	254,376.—		
Casele institutului și realități de vânzare	29,016.82	Dividende neridicate	270.—		
Mobilier	1,273.79	Interese tranzitoare	13,231.72		
10% amortizare	127.38	Diverși creditori	3,805.33		
Diverși debitori	7,386.98	Profit curat	28,310.13		
	1,065,571.12				1,065,571.12

Eșite.		Contul Profit și Pierdere.		Întrate.	
	K f		K f		K f
Interese de depuneri	25,220.69	Interese dela cambii	55,685.58		
Interese de reescont	11,928.47	Interese dela credite ipotecare	13,930.52		
Interesele fond. de rezervă	1,814.74	Interese dela efecte	1,986.—		
Interesele fond. de penziune	424.17	Chirii	1,980.03		
Contribuție erarială și comunală	4,532.40	Provizțiuni și diverse venite	17,758.62		
Contribuție după interese la depuneri	2,528.01				
Salare	7,933.32				
Diurne	1,122.—				
Spese curente	4,765.38				
Amortizări:					
din pretenziuni dubioase	2,262.—				
din realități și mobilier	499.38				
Profit curat	28,310.13				
	91,400.75				91,400.75

Jibou, la 31 Decembrie 1906.

Emeric Pap m. p., director executiv.

Iosif Orga m. p., contabil.

Diracțiunea:

George Pop de Băsești m. p., prez. Vasiliu Mica m. p. Ioan Șandor m. p. Gabriel Cherebeț m. p. Dr. L. Gyurkó m. p.
Vasiliu Pop m. p. Michail Pap m. p. Iovian Andreiu m. p. Vasiliu Murășan m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă.

Comitetul de reviziune:

Nr. 30 (1—1)

Florian Cocian m. p., prezident. Cosma m. p. Teofil Dragomir m. p. Dominic Rațiu m. p. Teodor Bohățiel m. p.

„DOINA”, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Câmpeni.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „Doinei”, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, se invită prin aceasta în virtutea §-ului 13 al statutelor societății la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Câmpeni, Marți, în 12 Martie st. n. 1907, la 10 oare a. m., în localul institutului.

Obiectele:

Nr. 31 (1-1)

1. Deschiderea și constituirea.
2. Prezentarea bilanțului anual, a raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghiere; decidere asupra lor.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru direcțiune și a biletului de prezență a comisarului de zi pe anul 1907
4. Alegerea comitetului de supraveghiere pe anul 1907.

Domnii acționari, cari în sensul statutelor voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu două zile înainte de adunarea generală pe lângă revers la casa societății noastre, eventual la „Auraria”, cassă de credit, societate pe acții în Abrud.

Câmpeni, 29 Ianuarie 1907.

Direcțiunea.

Active — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1906. — Mérleg számla 1906. dec. 31-én	Pasive — Teher.	
	K f	K f	
Cassa — Kézpénz	1,275.40	Capital — Részvénytőke	60,000.—
Cambii — Váltok	377,899.—	Depuneri spre fructificare	430,124.38
Cambii cu asig. hip. — Jelzálogos váltok	246,682.—	Reescont — Vizszámitolás	232,334.—
Imprumut cu obligații — Kötvény kölcsön	2,566.—	Interese tranzitoare — Átmeneti kamat	12,137.58
Imprumut cu ipotecă — Jelzálogos kölcsön	158,174.—	Fond de rezervă — Tartalék alap	40,000.—
Efecte — Értékpapírok	19,700.—	Fond de penziuni — Nyugdíj alap	11,556.44
Acțiuni dela bănci — Idegen részvények	150.—	Fond special de rezervă — Külön tartalék alap	5,300.—
Mobilier — Butorzat	432.—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	10.—
după amortizare de 10% — Leírás után	43.20	Scopuri culturale neridicate — Fel nem vett jótékony- célú összeg	40.—
	388.80	Profit curat — Tiszta nyereség	15,332.80
	806,835.20		806,835.20

Eșite — Kiadások.	Contul Profit și Perdere — Nyereség és veszteség számla.	Întrate — Bevételek.	
	K f	K f	
Interese de reescont — Vizszámitolási kamat	12,592.31	Interese de escont — Lcszámitolási kamat	45,697.90
Interese la depuneri — Betéti kamat	23,327.23	Interese de obligațiuni — Kötvény kamat	183.32
Inter. la fondul de penziuni — Nyugdíj alap kamatok	856.—	Interese de ipotecă — Jelzálogos kölcsön kamat	11,373.02
Dare — Adó	3,950.63	Interese de întârziere — Késedelmi kamat	5,529.18
Dare după depuneri — Betéti kamat adó	2,332.75	Interese de efecte — Értékpapírok kamat	800.—
Spese — Kiadások	784.15	Competințe de scris — Illeték	1,713.65
Salare — Fizetések	4,800.—		
Marce de prezență — Jelenléti díjak	1,038.—		
Chirie — Házbér	240.—		
Amortizări — Leírások	43.20		
Profit curat — Tiszta nyereség	15,332.80		
	65,297.07		65,297.07

Câmpeni, în 31 Decembrie 1906.

Dr. Basiliu Preda m. p., director executiv.

Teodor Orlea m. p., contabil.

Membrii direcțiunii: — Igazgatósági tagok:

Romul Furdul m. p., președinte. Constantin Cothișel m. p. Vasile Chirtop m. p. Iuliu Poruțiu m. p. Dr. Zosim Chirtop m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere către adunarea generală: Comitetul de supraveghiere al „Doinei”, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, examinând cărțile institutului, bilanțul, contul profitului și al pierderilor, le-a aflat în ordine exactă, asemenea controlând administrarea afacerilor în decursul anului de gestiune expirat, precum și proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat, este de acord cu propunerea direcțiunii și propune a se da atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere absolutului.

Câmpeni, în 2 Februarie 1907.

A felügyelő bizottságnak évi jelentése a közgyűlésnek: A „Doina”, topánfalvi hitelintézet részvénytársaság felügyelő bizottsága megvizsgálván az intézet könyveit, mérlegét, nyereség és veszteség számláját azokat teljes rendben találta, úgy szintén megvizsgálván az ügymenetet és az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó tervezetét, ezt magáévá teszi és indítványozza, hogy úgy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak a felmentvény megadásék.

Topánfalván, 1907 február hó 2-án.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Goaia Demetriu m. p., f. b. elnöke.

Todea Ioan m. p.

Iosif Gombos m. p.

Corcheș M. George m. p.

Nicolau Cothișel m. p.

„ULPIANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Grădiște.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii ca societate pe acții „Ulpiana” se convoacă prin aceasta la a

XVI-a adunare generală ordinară,

în Grădiște, la 23 Februarie st. n. 1907 la orele 10 înainte de amiază în localitatea institutului.

Obiecte de pertractare:

1. Raportul direcțiunii despre agendele institutului pe anul de gestiune 1906.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Exmiterea bilanțului și a contului profit și pierderi.
4. Propunerea direcțiunii și decideră asupra întrebunțării profitului curat.
5. Darea absoluturului.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere pe timp de un an conform §-lui 47 din statute.
7. Definitivarea contabilului Sofron Negru.
8. Eventuale propuneri.

Nr. 34 (1—1)

§. 33 din statute. În adunarea generală numai acei acționari pot participa, cari cel puțin cu o jumătate oară înaintea acesteia și-au depus pe lângă revers la cassa institutului acțiunile lor resp. ale plenipotențiatilor dimpreună cu plenipotența.

Direcțiunea.

Active — Vagyon.

Bilanț cu 31 Dec. 1906. — Mérleg számla 1906. dec. 31-én.

Pasive — Teher.

Active — Vagyon.		Pasive — Teher.	
		K	f
Cassa în număr — Pénztár készlet	2,362.28	Capital social — Alaptőke	30,000.—
Cambii de bancă — Bankszerű váltók	128,664.—	Emisia II-a — II-ik kibocsátás	8,350.—
Mobiliar — Butorzat	600.—	Fond de rezervă — Tartalék alap	15,167.63
după amortizare — leírás után	100.—	Depuneri — Betétek	10,526.07
Efecte — Értékpapír	1,500.—	Fondul cultural — Jótékonyczélu alap	550.46
Realități — Ingatlanok	2,636.98	Reescont — Visszszámítolás	64,493.—
Spese restituibile — Visszatérítendő költség	498.19	Dividende — Fel nem vett osztalék	227.50
Cont-curent — Folyó számla	205.—	Interese tranz. de escont — Lesz. át. kamatok	1,350.66
Interese restante de escont — Leszámit. hátralékos kamatok	416.66	Fondul dubioaselor — Kétes követelések fed. alapja	600.—
Interese tranzitoare de reescont — Visszlesz. átmeneti kamatok	544.63	Interese rest. de reescont — Visszlesz. hátr. kamatok	438.66
Diverse cont. debitoare — Különféle adósok	491.67	Diverse conturi creditoare — Különféle hitel	382.12
	<u>137,819.41</u>	Profit curat — Tiszta nyereség	5,733.31
			<u>137,819.41</u>

Eșite — Kiadások.

Contul Profit și Pierdere — Nyereség és Vesztesség számla.

Intrate — Bevételek.

Eșite — Kiadások.		Intrate — Bevételek.	
		K	f
Interese de depuneri — Betéti kamatok	513.13	Interese de escont — Leszámitolási kamatok	16,293.04
Interese de reescont — Visszlesz. kamatok	4,749.82	Diverse — Különfélék	1,133.62
Marce de prezență — Jelenléti jegy	456.40	Arândă de realități — Ingatlanok jöved.	300.—
Salare — Fizetések	3,439.95		
Spese — Költségek	857.79		
Chirie — Házbér	120.—		
Porto — Postaköltség	98.44		
Provent — Illeték	121.84		
Dare directă — All. egyenes adó	883.40		
Arunc — Községi pótdadó	600.—		
Dare de depuneri — Betéti tőke kamatozó	52.58		
Amortizare din mobiliar — Butorzatból leírás	100.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	5,733.31		
	<u>17,726.66</u>		<u>17,726.66</u>

Grădiște — Várhely, la 31 Decembrie 1906.

Nicolau Muntean m. p.,
dir. exec. — vezérigazgató

Frischoltz Béla m. p.,
cassar — pénztárnok.

Sofroniu Negru m. p.,
contabil — könyvelő

Direcțiunea:

Dr. Gavril Suci m. p., prez. — elnök.

Carol Pasca m. p.

Stefan Tiarină m. p.

Oproni Ion m. p.

Contul bilanțului și contul profit et pierdere s'a aflat în conzonanță cu registrele principale și auxiliare — A mérleg a nyereség- és vesztesség számla a fő és segédkönyvekkel összhangzásban találtatott.

Membrii comitetului de revizie: — A felügyelő bizottság tagjai:

Simon Adolf m. p.

Mendel Mór m. p.

Iustin Bóra m. p.

„ARDELEANA“, institut de economii și credit societate pe acții în Orăștie.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai «Ardelenei», institut de credit și economii societate pe acții în Orăștie (Szászváros), se conchiamă prin aceasta la

a XXI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 28 Februarie st. n. 1907, la oarele 10 a. m., în localul institutului cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Numirea unui notar și a doi scrutători.
3. Prezentarea:
 - a) raportului direcțiunii și bilanțului anual;
 - b) raportului comitetului de supraveghiere.
4. Deciderea asupra rapoartelor, stabilirea bilanțului, împărțirea profitului și votarea absolutoriului.
5. Alegerea a trei membri în direcțiune pe durată de 3 ani.
6. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere pe durată de 2 ani.
7. Propunerea direcțiunii cu privire la modificarea regulamentului de serviciu în cauza sistemizării postului de avocat iurisconsult al institutului și decideră asupra acestei propuneri.
8. Eventualele propuneri întrate conform statutelor.
9. Exmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare, fie în persoană, fie prin plenipotențiați sunt rugați a depune acțiunile și documentele de plenipotențiarie la cassa institutului nostru, cel mai târziu până în 27 Februarie st. n. a. c. Acții și documente de plenipotență se pot depune și la următoarele institute de credit și economii „Albina“, Sibiu, filiala „Albina“, Brașov, „Cassa de Păstrare“, Săliște și „Crișana“, Brad, cel mai târziu până la 25 Februarie st. n. a. c.

Direcțiunea.

Activa.

Contul Bilanțului cu 31 Decembrie 1906.

Pasiva.

		K	f			K	f	
Cassa în număr		50,123	41	Capital social		500,000	—	
Efecte publice		259,945	50	Fond de rezervă		200,418	36	
Realități și efectele fond. de penz.		79,448	98	Fond special de rezervă		164,798	89	
Imprum. pe cambii cu giranți	1,690,593	77		Fond de penziune		79,448	98	
Imprum. pe cambii cu acop. hipot.	688,752	44	2,379,346	21	Depuneri spre fructificare		2,718,341	10
Imprumuturi pe ipotece			820,506	40	Depuneri în cont-curent		321,494	44
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventați			232,617	50	Cambii reescontate și lombard la Banca austro-ung.		667,971	56
Imprumuturi pe ipotece și anuități			53,665	94	Dividende neridicate		270	—
Imprum. în conturi curente	211,332	39		Interese anticipate pro 1907		49,378	12	
Intreprindere electrică	161,319	88		Diverse conturi creditoare:				
Contul-curent Rudolf Kaess	305,495	65	466,815	53	Depozit de cassă		28,744	68
Realități	177,632	49	678,447	92	Prodiverse		8,682	52
după amort. de 1%			175,856	17	Profit curat		92,402	97
Mobilier	7,577	82						
după amort. de 10%			757	78				
Diverse conturi debitoare și restante:								
Anticipațiuni	3,859	37						
Prodiverse	6,742	07						
Cancelaria advocațională	12,373	69						
Inter. rest. dela impr. și anticipate dela reescont.	72,498	33	95,473	52				
			4,831,951	62				
							4,831,951	62

Spese.

Contul Profit și Pierdere.

Venite.

		K	f			K	f	
Interese: pentru fondul de rezervă	8,003	04			Profit transpus din anul trecut		499	81
pentru depuneri spre fruct.	124,873	09			Interese:			
pentru depun. în cont-curent	3,791	38	128,664	47	dela imprum. pe cambii cu giranți		143,022	72
pentru cambii reescontate			32,958	26	dela imprum. pe cambii cu acop. hipot.		51,184	18
Spese: salare	27,547	50	169,625	77	dela imprum. pe ipotece		57,967	32
diverse spese	8	71	36,269	21	dela imprum. pe oblig. cu caventați		26,626	32
Contribuțiune: directă	15	56			dela imprum. pe ipotece cu anuități		223	48
de 10% dela int. dep. și conturi-curente	12,866	45	28,452	59	dela efecte publice		10,104	85
Amortizare: din realități	1,776	32			Venite din intreprinderea electrică		27,535	58
din mobilier	757	78			Provizțiuni		7,523	48
din efecte publice și pretenz. dubioase	2,875	33	5,409	43	Chirie		7,472	23
Profit curat			92,402	97				
			332,159	97				
							332,159	97

Orăștie, la 31 Decembrie 1906.

Ioan I. Lăpădatu m. p., director executiv.

Simion Vlad m. p., contabil.

Direcțiunea:

Dr. I. Popu m. p. Elie Popoviciu m. p. Dr. Silviu Moldovan m. p. I. I. Vulcu m. p. C. Baicu m. p.
Ion Lazaroiu m. p. Procopiu Herlea m. p. Dr. R. Dobo m. p. Ioan Branga m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în ordine.

Orăștie, la 6 Februarie 1907.

Nr. 35 (1—1)

Comitetul de supraveghiere:

I. Moța m. p. I. Popoviciu m. p. Vasile C. Osvadă m. p. Simion Corvin m. p. Avram Dubleșiu m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Ioan I. Lăpădatu